

Endelig meldte vi klart fra starten, at en suveræn statsdannelse måtte indebære en aftrapning af statens økonomiske tilskud over en periode på 4 år.

Folketinget vil vide, at landsstyret afbrød forhandlingerne på mødet den 26. oktober sidste år. Jeg skal ikke gå i detaljer med forløbet omkring denne afbrydelse, men blot her sige, at det er min opfattelse, at den reelle årsag til, at landsstyret standsede forhandlingerne, var økonomien. Landsstyret fandt, at afstanden mellem de fire år, som regeringen havde tilbudt, og de femten år eller mere, som landsstyret havde ønsket, var for stor. Det tog regeringen til efterretning, og vi tilkendegav samtidig, at vi var rede til at genoptage forhandlingerne, hvis og når landsstyret måtte ønske det.

Den næste fase af vores forhandlingsforløb kom så til at omfatte drøftelser om en ændring af hjemmestyreløven. I november sidste år anmodede lagmanden på et møde med mig bl.a. om, at der iværksættes embedsmandsdrøftelser om en ændring af hjemmestyreløven, sådan at der inden for rigsfællesskabets rammer kan igangsættes et bredere grundlag for hjemmestyrets adgang til at overtage yderligere sagsområder.

Jeg understregede over for lagmanden, at grundlovens § 19 nødvendigvis må overholdes, og at en aftale om en mangeårig aftrapning af statens økonomiske tilskud til Færøerne ikke var mulig, hvilket regeringen også havde tilkendegivet under de tidligere suverænitetshandlinger. Jeg fremlagde også og præciserede en række centrale forudsætninger for drøftelserne på embedsmandsplanet, som jeg godt lige kort vil rekapitulere:

For det første, at regeringen anså forhandlingerne som sigtende på at tilvejebringe en ændring af hjemmestyreordningen mellem Danmark og Færøerne inden for rigsfællesskabets rammer.

For det andet, at en ændring af hjemmestyreordningen vil indebære et bredere grundlag for hjemmestyrets gradvise overtagelse af sagsområder, og det måtte så også omfatte de lovgivningsmæssige, forvaltningsmæssige og økonomiske spørgsmål.

For det tredje, at en overtagelse af ansvaret for sagsområder vil indebære en samtidig overtagelse af det fulde økonomiske ansvar for det pågældende område.

Endelig for det fjerde, at påbegyndelsen og gennemførelse af forhandlinger, som jeg antyde-

de det før, ikke kan tages som udtryk for ændringer i Færøernes retlige status.

Så påbegyndtes embedsmandsdrøftelserne i løbet af januar måned i år.

Så kom et nyt færøsk udspil, som foregreb begivenhedernes gang, den 1. februar i år. Det centrale i det ny udspil var, at der skulle afholdes en folkeafstemning på Færøerne den 26. maj år 2001, hvortil er knyttet en række bestemte tidsrammer for overtagelse af sagsområder og endelig omdannelse til en suveræn stat.

Det var herefter regeringens samlede vurdering, at grundlaget for at videreføre de til da pågående embedsmandsdrøftelser ikke længere var til stede. Det var vores opfattelse, at det nye oplæg pr. 1. februar de facto var ensbetydende med, at man ville afholde en folkeafstemning, som igangsatte en bindende proces, der skulle føre til færøsk suverænitet senest år 2012, altså en overgangsperiode i op til 11 år.

En så lang overgangsperiode var som sagt ikke i overensstemmelse med regeringens holdning, og regeringens svar var på den baggrund, at valgte Færøerne suverænitetssporet med afholdelse af folkeafstemningen, ja, så måtte konsekvensen også være den 4-årige overgangsperiode.

Efter regeringens udmelding skrinlagde Landsstyret den fremlagte plan om folkeafstemningen og fremlagde i stedet et forslag til lagtingsbeslutning om færøsk selvstyre. Dette forslag blev vedtaget af Lagtinget den 20. april i år.

Lad mig sige, at Lagtingets og landsstyrets seneste udspil fra marts adskiller sig på to punkter fra landsstyrets udspil af 1. februar. Der er ikke længere tale om, at det er en lagtingslov, det er med andre ord ikke en lovfæstet overtagelse af sagsområder. Der er heller ikke tale om en færøsk folkeafstemning i dette forår. Men sigtet er fortsat suverænitet.

Landsstyrets aktuelle forslag om færøsk selvstyre drejer sig i hovedtræk om fire ting. For det første oprettelse af en suveræn færøsk stat. For det andet overtagelse af sagsområder. For det tredje oprettelse af Færøernes Økonomifond og for det fjerde statens økonomiske tilskud til Færøerne.

Når det gælder oprettelsen af den suveræne færøske stat, har regeringen fra begyndelsen af forhandlingerne understreget over for Landsstyret, at Færøerne ikke ensidigt kan træffe en sådan beslutning om udtræden af riget. Grundlovens § 19 skal naturligvis respekteres.